

Pauliina Penttilä
TIO/TTU

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto sisäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sisäministeriö on pyytänyt 22.1.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kannatettavana esitysluonnoksen tavoitetta mahdollistaa nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen Rajavartiolaitoksen toiminnassa ja toiminnan suuntaamisessa.

Ehdotuksen mukaan Rajavartiolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi sääntely radioteknisestä valvonnasta. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus havaita, paikantaa, tunnistaa, yksilöidä ja seurata radiotaajuisia sähkömagneettisia aaltoja ja radiolaitteita. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus käsitellä myös muuta kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettua radioviestintää, radioviestinnän välitystietoja ja sijaintitietoja radioteknisen valvonnan suorittamiseksi.

Esitysluonnoksessa on arvioitu ehdotuksen vaikutuksia luottamuksellisen viestin ja henkilötietojen suojaan. Ministeriö kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että ehdotusta ei ole arvioitu suhteessa unionin tuomioistuimen yksityiselämän suojaa koskevaan oikeuskäytäntöön. Esityksessä ei myöskään ole tehty selkoa sen suhteesta sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviin (2002/58/EY, ns. ePrivacy-direktiivi). Ministeriön näkemyksen mukaan esitysluonnoksessa olisi ainakin hyvä käsitellä ns. QDN-ratkaisua (yhdistetyt asiat C-511/18, C-512/18 ja C-520/18) koskien ePrivacy-direktiivin soveltamista ehdotetun kaltaiseen sääntelyyn.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö pitää keskeisenä, että esitysluonnoksessa kuvattaisiin selkeästi sen suhde lakiin sähköisen viestinnän palveluista (917/2014, jäljempänä SVPL). Esitysluonnoksessa on kuvattu keskeisten asiaan liittyvien SPVL:n pykälien sisältöä. Ehdotetun sääntelyn kannalta keskeistä on erityisesti SVPL 136 §:n mukainen sääntely viestin ja välitystietojen luottamuksellisuudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että ehdotuksessa jää joiltain osin epäselväksi, missä laajuudessa tietojen käsittely on mahdollista yksittäisen henkilön tunnistamiseksi. Esitysluonnoksen mukaan radioteknisen valvonnan avulla ei tunnistettaisi tai seurattaisi yksittäisiä henkilöitä, vaan yksilöiminen ja seuranta kohdistuisivat laitteeseen. Esitysluonnoksen mukaan matkapuhelimen tai muun henkilöön yhdistettävän päätelaitteen osalta radioviestinnän ja radioviestinnän välitystietojen

käsittely sisältää väistämättä tietoja, joilla henkilö on mahdollista yksilöidä. Henkilön yksilöiminen tai tunnistaminen on myös esitysluonnoksen mukaan mahdollista yhdistelemällä siihen muita tietoja.

Lisäksi ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että näin kerättyjen tietojen käsittelytarkoituksia laajennettaisiin Rajavartiolain henkilötietolailla. Esitysluonnoksen mukaan radioteknisellä valvonnan tietoja voitaisiin Rajavartiolain henkilötietolain mukaan toissijaisesti käsitellä myös laillisuusvalvonta-, analyysi-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa, sekä koulutustoiminnassa. Tältä osin ministeriö kiinnittää huomiota siihen, että SVPL 136 §:n mukaisesti välitystietoja saa käsitellä vain, jos laissa niin säädetään. Ministeriön käsityksen mukaan ehdotuksen mukainen toissijainen käsittely rajoittuisi niihin valvonnalla saatuihin tietoihin, jotka ovat henkilötietoja, vaikka valvonnalla voidaan kerätä myös sellaisia välitystietoja, jotka eivät ole henkilötietoja.

Esitysluonnoksen mukaan radioviestinnän ja radioviestinnän välitystietoihin kohdistuva käsittely olisi lyhytaikaista, eikä sääntelyn katsota olevan ongelmallista perustuslain luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan kannalta (s. 39). Ministeriön käsityksen mukaan käsittelyn ajallista kestoja ei kuitenkaan ole rajoitettu.

Esityksessä ehdotetaan, että Liikenne- ja viestintävirasto tarkistaisi, ettei radioteknisessä valvonnassa käytettävä laite ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille. Ministeriö pitää keskeisenä, että tarkistaminen on mahdollista suorittaa tarkoituksenmukaisesti laitteistolle tai järjestelmälle kokonaisuudessaan radioviestinnän ja erityisesti hätäliikenteen häiriöttömyyden varmistamiseksi.

Lopuksi liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää sisäministeriön huomiota vastikään käynnistettyyn säädöshankkeeseen (LVM002:00/2024), jossa on tarkoitus muuttaa SVPL:n väliaikaisesti voimassaoleviksi lisätyt 3 §:n 40 kohta ja 136 §:n 5 ja 6 momentti toistaiseksi voimassaoleviksi. Hallituksen esitys on tarkoitus laittaa lausuntokierrokselle helmikuun aikana ja antaa keväällä 2024.

Laura Eiro

Osastopäällikkö, ylijohaja

Pauliina Penttilä

Ylitarkastaja

VN/1113/2023-LVM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: